

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Асхабов О. Г.,

*студент 5 курсу Харківського національного
економічного університету, спеціаліст*

з договірної роботи договірного відділу

Юридичного департаменту

КП «Харківводоканал»

Стаття присвячена аналізу законодавства про здійснення державних закупівель в Україні. У роботі детально аналізується та роз'яснюється понятійно-категорійний апарат, головні нормативно-правові акти, що регулюють питання здійснення державних закупівель. Велика увага приділяється розгляду правових колізій з іншими нормативними актами, що сприяють зловживанням зі сторони замовників, а також аналізуються актуальні проблеми регулювання процедури закупівлі та способі їх вирішення.

***Ключові слова:** державні закупівлі, конкурсні торги, замовники, учасники, процедура закупівлі.*

На сьогодні Україна проводить активне реформування національної економіки в цілому, в тому числі системи державних закупівель. Вони становлять значну частину державних витрат, що здійснюються органами державної влади та органами місцевого самоврядування на забезпечення суспільних потреб та власної діяльності.

Слушні правила й процедури здійснення державних закупівель сприяють забезпеченню суспільства товарами, роботами та послугами в потрібній кількості й належної якості вчасно та на прийнятних договірних відносинах.

Механізм проведення процедур державних закупівель має бути одним із ключових елементів управління державними фінансами, підвищення ефективності державної економічної політики та базуватися, зокрема, на засадах добросовісної конкуренції, відкритості й прозорості, недискримінації учасників, об'єктивності та неупередженості оцінки пропозицій конкурсних торгів, разом із цим, запобігати проявам корупції в цій сфері.

Ураховуючи великий обсяг залучених коштів та все більш складне регулювання договірних домовленостей, державні закупівлі визначаються як одна з найбільш схильних до корупції сфер економіки. Корупція у сфері державних закупівель впливає на ефективність державних витрат, перешкоджає економічному зростанню та дошкульно б'є по найбільш уразливій частині населення з низьким рівнем доходів. Зрештою, вартість корупції оплачується громадянами, які погоджуються з поганою якістю або недостатньою кількістю товарів, робіт чи послуг, що надаються за державними договорами.

Загальні і часткові питання теорії державних закупівель знайшли відображення в роботах таких авторів, як А. Алчіан, С. Арроусміт, Г. Демсец, А. Девіс, Дж. Гелбрейт, Дж. Б'юкенен, М. Ліндерс, А. Маршал, Р. Масгрейв, Л. Мізес, С. Мосс, В. Нордхаус, Д. Норт, П. Самуельсон, Дж. Стігліц, О. Вільямсон, Дж. Ходжсон, Х. Е. Фірон та ін.

Усі учасники відзначають неефективність ринку державних закупівель України. Велика кількість проблем, що виникають, позначаються насамперед на стані економіки країни в цілому. Основні проблеми виникають передусім через недосконалість законодавчої бази, що регулює процес державних закупівель. У зв'язку із цим від 50 до 75 % бюджетних асигнувань освоюється із численними порушеннями. Через корупційні угоди збитки становлять 10-15 % (35-52,5 млрд грн) видаткової частини держбюджету щорічно. Тому вирішення проблем у цій сфері на сьогодні є необхідним та актуальним [1].

Державним закупівлям відводиться роль перспективного та важливого макроекономічного регулятора, за допомогою якого можливе формування повноцінного конкурентного середовища, здійснення стабілізаційної політики тощо.

Регулювання сфери державних закупівель здійснюється на підставі численних нормативних актів. Головним документом, що регулює сферу вказаних відносин, є Закон України «Про здійснення державних закупівель». Статтею 1 цього закону визначено, що державними закупівлями є такі, що здійснюються підприємствами, установами за державні кошти [2]. До їх складу відносять кошти державного бюджету та бюджету органів місцевого самоврядування, державного матеріального резерву, оборонного замовлення, Аграрного фонду, Національного банку України, державні цільові фонди, кошти, які надаються замовникам під гарантії Кабінету Міністрів України, і т. ін. [2].

Також у законі скасовано поняття «тендер». Замість нього введено нове поняття «конкурсні торги», під яким розуміється здійснення конкурентного відбору пропозицій усіх учасників із метою визначення переможця. Таким чином, сутність конкурсних торгів виражається у формуванні здорової та високої конкуренції між учасниками на ринку державних закупівель, що дозволить значно знизити вартість товарів, робіт та послуг поряд із запланованими витратами. На цей механізм покладають чи не найбільше надій щодо забезпечення ефективного, раціонального й економного використання бюджетних коштів, залучення максимальної кількості виробників і гарантування безперебійного постачання. Тобто з усіх пропозицій замовник вибирає найбільш економічно обґрунтовану та вигідну.

У Законі України «Про здійснення державних закупівель» велика увага приділяється формуванню громадського контролю та забезпеченню прозорості торгів. Так, статтею 10 передбачено численні вимоги щодо оприлюднення інформації та перелік документів, які підлягають такому оприлюдненню (оголошення про проведення торгів, відповідна документація

конкурсних торгів та зміни до неї та роз'яснення, протоколи розкриття пропозицій учасників, інформація про відхилення пропозицій учасників із обґрунтуванням причин такого відхилення, інформація про відміну торгів або визнання їх такими, що не відбулися і т. ін.) [2]. Вимоги, передбачені українським законодавством щодо оприлюднення інформації у сфері державних закупівель, значно перевищують ті вимоги, що передбачені нормативними актами ЄС. Це має дати можливість громадськості контролювати та впливати на владу через контроль за використанням державних фінансів. Крім того, оприлюднення інформації є також засобом комунікації обох сторін [1].

Але на практиці громадський контроль в Україні майже відсутній, незважаючи на той великий перелік інформації, який підлягає опублікуванню. Окремі норми чинного законодавства сприяють корупційним проявам для заволодіння державними коштами. Наприклад, чинне законодавство України звільняє від проведення процедури закупівлі підприємства під час придбання товарів, робіт і послуг за власні кошти [1]. Використання цієї процедури є обов'язковим лише в закупівлях, що підприємства проводять за державні кошти. Винятком на сьогодні є підприємства, які відповідно до Закону України «Про особливості здійснення закупівель в окремих сферах господарської діяльності» є суб'єктами природних монополій [3]. Вони зобов'язані проводити процедуру закупівлі товарів, робіт і послуг, які здійснюються за рахунок власних коштів за умови, що вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) перевищить 5 мільйонів гривень, а робіт – 10 мільйонів гривень [3]. Саме ці норми призводять до закритості інформації про предмет закупівлі (обсяг закупівлі в одиницях вимірювання, ціна за одиницю товару, загальна вартість закупівлі), адже замовники не зобов'язані розміщувати її ні на своїх сайтах, ні в єдиному «Віснику державних закупівель» [4]. Варто відзначити, що граничні суми закупівель без проведення конкурсних торгів значно завищені, тому що дуже рідко виникає ситуація, коли підприємство перевищує ці суми.

Громадськість має шанс скористатися Законом України «Про доступ до публічної інформації» [5]. Але для того, щоб зробити запит на підприємство, треба розуміти, про яку інформацію запитувати. Наприклад, якщо громадянина цікавить закупівля підприємством спеціалізованого обладнання в межах реалізації інвестиційного проекту, то він просто не знає, як точно називається це обладнання. Таким чином, саме держава через такі дискримінаційні законодавчі норми сприяє тому, що інформація у сфері державних закупівель стає закритою для суспільства. Це і є однією з причин поширення корупції при виборі контрагента, строків постачання товарів або виконання робіт та послуг [1]. Але найголовніше питання – це сума закупівлі, яка, зокрема, є завищеною поряд із ринковою та переноситься на кінцеву собівартість продукції, за яку в остаточному рахунку розплачується українське суспільство. Тому для забезпечення повної прозорості необхідно зобов'язати українські підприємства здійснювати закупівлю з дотриманням процедур конкурсних торгів не тільки за бюджетні кошти, але й за власні. Це призведе до того, що бюджетні установи та підприємства повинні будуть оприлюднювати всю інформацію про проведення процедури закупівлі як за бюджетні, так і за власні кошти. Але все ж для більшої прозорості та спрощення пошуку інформації про здійснення державних закупівель яким-небудь підприємством або бюджетною установою було б доцільно зобов'язати замовників оприлюднювати інформацію на власних сайтах. На сьогодні Закон України «Про здійснення державних закупівель» закріплює лише право замовника оприлюднювати таку інформацію на власних сайтах [2].

Для того щоб вивести з-під процедури закупівлі видатки, які здійснюються підприємствами-монополістами, необхідно суттєво зменшити їх граничні суми, що дозволяють уникати процедури конкурсного відбору учасників. Усі ці дії не тільки суттєво підвищать державний контроль, але й дадуть реальну можливість суспільству впливати на процес управління державними фінансами.

Важливим питанням оприлюднення інформації є її ціна. Згідно із чинним законодавством, інформація у сфері державних закупівель підлягає обов'язковому опублікуванню в державному офіційному друкованому виданні «Вісник державних закупівель» [4]. Чинне законодавство гарантує всім замовникам публікувати таку інформацію безкоштовно. В той же час підприємство, що займається друкуванням таких видань для замовників, установлює дискримінаційні ціни для замовників. Наприклад, розміщення одного оголошення стосовно державних закупівель розміром до 1500 знаків, яке подається та публікується поза графіком, коштуватиме замовнику 720 гривень. Таке ж оголошення розміром, наприклад, понад 6000 знаків буде коштувати для замовника 3600 гривень. І це не найнижчі ціни. Підприємство встановлює цілий перелік платних послуг. Наприклад, це розміщення оголошення в міжнародному друкованому виданні «Announcer of public purchasing» державних закупівель, послуги щодо підготовки витягу з реєстру державних закупівель, надання аналітичної інформації з веб-порталу «Державні закупівлі», надання консультації з питань перевірки наданої замовником інформації для друку тощо. Навіть надання консультацій із питань виправлення помилок, внесення змін в оприлюднену інформацію буде коштувати замовнику від 624 до 780 гривень. Найдорожчою послугою є друкування підприємством окремого спеціального випуску інформаційного бюлетеня «Вісник державних закупівель» та/або міжнародного інформаційного видання «Announcer of the public purchasing». За цю послугу замовник має заплатити 24 000 гривень [6]. Звісно, замовникам зовсім не обов'язково мати такі дорогі друковані видання, але в деяких випадках підприємство має обов'язково сплачувати за деякі послуги. Наприклад, законодавство передбачає обов'язкове додаткове розміщення замовником оголошення про проведення процедури закупівлі та про результати процедури закупівлі в міжнародному інформаційному виданні в разі, коли очікувана вартість предмета закупівлі перевищує суму, еквівалентну для

товарів (200 000 євро), послуг (300 000 євро), робіт (500 000 євро) [2].
У такому випадку держава змушує підприємства нести невинуваті витрати.

Деякі норми законодавства у сфері державних закупівель недостатньо чітко прописані, в результаті чого виникають суперечності з іншими нормативними актами. Так, Законом України «Про здійснення державних закупівель» передбачено, що замовники торгів вимагають інформацію щодо притягнення учасника торгів до відповідальності за вчинення у сфері державних закупівель корупційного правопорушення. Проте, іншим нормативним актом, таким як Закон України «Про захист персональних даних» передбачена заборона на обробку персональних даних, що стосуються звинувачення у скоєнні злочину або засудження до кримінального покарання. Таким чином, існує реальний сумнів щодо правомірності вимог замовника торгів відповідно до ст. 17 Закону України «Про здійснення державних закупівель»

Також чинним законодавством прописані умови відмови в участі в процедурі закупівлі. Деякі умови є зовсім недоречними, адже на практиці вони майже не доказові. Статтею 17 Закону України «Про здійснення державних закупівель» передбачено умови для такої відмови, які з погляду обґрунтування недоречні:

- 1) виявлення факту участі учасника в змові;
- 2) пропозиція конкурсних торгів (кваліфікаційна, цінова пропозиція), подана учасником процедури закупівлі, який є пов'язаною особою з іншими учасниками процедури закупівлі;
- 3) наявність у замовника незаперечних доказів того, що учасник або учасник попередньої кваліфікації пропонує, дає або погоджується дати прямо чи опосередковано будь-якій посадовій особі замовника, іншого державного органу винагороду в будь-якій формі (пропозиція щодо найму на роботу, цінна річ, послуга тощо) з метою вплинути на прийняття рішення щодо визначення переможця процедури закупівлі або застосування замовником певної процедури закупівлі [2];

При укладанні документації конкурсних торгів замовник повинен вказати спосіб документального підтвердження вищеназваних умов. У зв'язку із цим виникає питання документального підтвердження вимог, передбачених статтею 17. Адже неможливо підтвердити документом, наприклад, факт змови або того, що учасник є пов'язаною особою з іншими учасниками процедури закупівлі. Але щоб виконати вимоги законодавства, замовник у своїй документації вимагає відповідні довідки, складені власноруч або за формою, визначеною такою документацією. Таким чином, виникає ситуація, що учасники в складі своїх пропозицій подають такі документи:

- 1) довідку про те, що учасник є (не є) в змові з іншими учасниками,
- 2) довідку про те, що учасник є (не є) пов'язаною особою з іншими учасниками;
- 3) довідку про те, що учасник збирається (не збирається) давати винагороду посадовій особі замовника, іншого органу з метою вплинути на прийняття рішення щодо визначення переможця процедури закупівлі або застосування замовником певної процедури закупівлі.

Цілком зрозуміло, що ці довідки фактично не мають вагомого значення та не можуть бути реальними підтвердженнями умов участі в процедурі закупівлі.

Також актуальним питанням державних закупівель є документальне підтвердження того, що учасника не було притягнуто згідно із законом до відповідальності за вчинення у сфері державних закупівель корупційного правопорушення. Так, наказом Міністерства юстиції України від 11.01.2012 № 39/5 затверджено Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення [7]. Цим положенням зазначено, що відомості з реєстру надаються у вигляді витягу з реєстру та інформаційної довідки. Витяг із реєстру являє собою документ, який свідчить внесення відомостей про особу до Реєстру або про відсутність відомостей про таку особу. В реєстрі зазначаються такі дані:

- 1) прізвище, ім'я, по батькові (за наявності останнього);
- 2) число, місяць, рік народження;
- 3) місце народження;
- 4) паспортні дані (серія та номер паспорта, ким і коли виданий);
- 5) реєстраційний номер облікової картки платника податків;
- 6) місце проживання (для іноземців, осіб без громадянства – місце проживання за межами України);
- 7) місце роботи, посада на час вчинення корупційного правопорушення;
- 8) стаття (частина статті) Кримінального кодексу України або Кодексу України про адміністративні правопорушення, відповідно до якої особу притягнуто до відповідальності;
- 9) склад корупційного правопорушення;
- 10) характер корупційного правопорушення, що стало підставою для притягнення до цивільно-правової відповідальності;
- 11) дата набрання законної сили судовим рішенням про притягнення особи до відповідальності за корупційне правопорушення;
- 12) дата, номер судового рішення, номер судової справи, найменування суду, який ухвалив (постановив) судове рішення про притягнення особи до відповідальності за корупційне правопорушення;
- 13) вид покарання (стягнення), сутність задоволення позовних вимог;
- 14) підстава та дата зняття, погашення судимості;
- 15) реквізити наказу про накладання дисциплінарного стягнення;
- 16) спосіб вчинення дисциплінарного проступку;
- 17) вид дисциплінарного стягнення;
- 18) підстава та дата зняття дисциплінарного стягнення [7].

Незважаючи на те, що дія реєстру мала бути забезпечена з 1 лютого 2012 року, Міністерство юстиції України досі його не впровадило. Таким чином, питання документального підтвердження відсутності або наявності відомостей про притягнення учасника до відповідальності за вчинення

корупційного правопорушення залишається відкритим та неврегульованим на законодавчому рівні.

Особливу увагу необхідно приділити кваліфікаційним критеріям до учасників. Статтею 16 Закону України «Про здійснення державних закупівель» передбачені такі кваліфікаційні критерії:

1) наявність обладнання та матеріально-технічної бази, у тому числі власних виробничих потужностей та/або центрів обслуговування на території України;

2) наявність працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід;

3) наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічних договорів;

4) наявність фінансової спроможності (баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух коштів, довідка з обслуговуючого банку про відсутність (наявність) заборгованості за кредитами) [2].

Звернемо увагу на перший із критеріїв «наявність обладнання та матеріально-технічної бази, у тому числі власних виробничих потужностей та/або центрів обслуговування на території України». Цей критерій встановлено на період з 09.05.2013 по 31.12.2015. Раніше йшлося лише про «наявність обладнання та матеріально-технічної бази» [8].

Таким чином, у замовників є повне право висувати до учасників державних закупівель нові вимоги, а саме, наявність на території України центрів обслуговування та власних виробничих потужностей. Можливо, таким чином законодавець намагається дати більше преференцій національним виробникам, а іноземні компанії відсторонити від ринку державних закупівель [8]. Але такі дії суперечать статті 5 Закону України «Про здійснення державних закупівель», у якій чітко сказано, що вітчизняні та іноземні учасники мають брати участь у процедурах закупівель на рівних умовах. Цією ж статтею передбачено, що замовник не має права встановлювати дискримінаційні вимоги до учасників. Отже, держава

всупереч принципам здійснення державних закупівель, навмисно створює такі умови, що обмежують іноземні компанії в участі в процедурі закупівлі.

Але ж головною проблемою цього кваліфікаційного критерію є відсутність у законі понять «матеріально-технічна база» та «власні виробничі потужності». Незрозуміло, чи є власними потужностями ті основні фонди, які підприємства-учасники орендують, чи їх необхідно віднести до матеріально-технічної бази. Таке неоднозначне тлумачення може призвести до дискримінації учасників, адже вони можуть мати не тільки власні, але й такі потужності, які він орендував. І саме орендовані потужності необхідні для виконання договору. Таким чином, замовник може відхилити пропозицію «небажаного» учасника, аргументуючи тим, що в нього немає власних виробничих потужностей [8].

Останній кваліфікаційний критерій – наявність в учасника фінансової спроможності. Але формування цього критерію в законі дає підстави розцінювати його як формальну вимогу щодо наявності в учасника зазначених документів фінансової звітності та банківської довідки про стан заборгованості за кредитами. Стаття 16 закону вимагає підтвердити «наявність фінансової спроможності» (баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух коштів, довідку з обслуговуючого банку про відсутність (наявність) заборгованості за кредитами) [2,8].

Фінансова спроможність оцінюється за допомогою спеціальних показників. Наприклад, за допомогою розрахунку коефіцієнта автономії, фінансової стабільності, фінансової залежності. Також цей кваліфікаційний критерій можна оцінити за допомогою співвідношення залученого та власного капіталу учасника.

Здебільшого замовники абсолютно виправдано вважають ризикованим встановлювати будь-які вимоги до показників фінансової спроможності. Адже довести доцільність таких вимог у разі оскарження документації конкурсних торгів буде складно, а ось розцінити їх як вимоги, що вписані під конкретного майбутнього переможця, – дуже просто [8].

Як наслідок, такими, що відповідають зазначеному критерію, вважаються всі учасники процедури закупівлі з будь-якими показниками фінансової звітності. Головне для учасника – це надати фінансові документи за відповідний звітний період, засвідчені відповідно до вимог замовника, та відповідну довідку з обслуговуючого банку (банків) про відсутність (наявність) заборгованості за кредитами [8].

Таким чином, наявність в учасника документів фінансової звітності свідчить лише про те, що він звітує до відповідних органів контролю. Але цей факт не доводить його фінансову спроможність.

На практиці кваліфікаційний відбір найчастіше має формальний характер, практика його застосування зазвичай не дає змогу виявити найбільш кваліфікованих учасників із відповідним професійним та фінансовим потенціалом. А це аж ніяк не сприяє раціональному та ефективному використанню державних коштів. Така ситуація вимагає постійного пошуку нових та більш ефективних підходів до кваліфікаційного відбору учасників та вдосконалення законодавства [8].

Отже, реформування чинної системи державних закупівель має на меті вирішення двох найбільш важливих проблем. По-перше, це вирішення проблеми відкритості та прозорості конкурсних торгів, формування конкурентного середовища, а по-друге – забезпечення допуску до оцінки пропозицій конкурсних торгів лише тих учасників, що дійсно відповідають умовам кваліфікації. Це дасть змогу замовникам та в цілому державі зекономити власні кошти, а суспільству, в кінцевому підсумку, отримати товари та послуги високої якості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Піроженко Н. Незаангажований погляд. Світовий банк небайдужий до держзакупівель України (практично-теоретичні рекомендації) / Н. Піроженко, І. Шмельова, А. Ісаєва // Редукціон. – № 7 (89). – липень 2013 р. – С. 26.
2. Про здійснення державних закупівель [Електронний ресурс] : Закон України від 01.06.2010 № 2289-VI. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2289-17/page>. – Заголовок з екрана.
3. Про здійснення закупівель в окремих сферах господарської діяльності [Електронний ресурс] : Закон України від 24.05.2010 № 4851. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=4851-17>. – Заголовок з екрана.
4. Інструкція подання, прийому та розміщення інформації про державні закупівлі в інформаційному бюлетені «Вісник державних закупівель» та на веб-порталі Уповноваженого органу «Державні закупівлі» [Електронний ресурс] : Наказ ДП «Зовнішторгвидав» від 12.02.2013 № 25. – Режим доступу: http://files.vdz.net.ua:8080/doc/instruction_VDZ.pdf. – Заголовок з екрана.
5. Про доступ до публічної інформації [Електронний ресурс] : Закон України від 13 січня 2011 № 2939-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>. – Заголовок з екрана.
6. Щодо внесення змін до інструкції ВДЗ щодо порядку розміщення інформації з питань державних закупівель [Електронний ресурс] : Наказ ДП «Зовнішторгвидав» від 06.09.2013 № 127 Про внесення змін до наказу ДП «Зовнішторгвидав України» від 15.03.2013 № 46. – Режим доступу: <https://tender.me.gov.ua/EDZFrontOffice/menu/uk/>. – Заголовок з екрана.
7. Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства юстиції України від 11.01.2012 № 39/5. – Режим доступу: <http://kds.org.ua/blog/polozhennya-pro-edinij-derzhavnij-reestr-osib-yaki-vchinili-koruptsijni-pravoporushennya>. – Заголовок з екрана.
8. Артеменко К. Кваліфікаційні критерії: реальна перевірка спроможності учасників чи формальні вимоги / Крістіна Артеменко, Дмитро Мацієвський // Держзакупівлі. – 2013. – жовтень – С. 19.

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА УКРАИНЫ ОБ ОСУЩЕСТВЛЕНИИ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ЗАКУПОК

Асхабов О. Г.

Статья посвящена анализу законодательства об осуществлении государственных закупок в Украине. В работе подробно анализируется и разъясняется понятийно-категориальный аппарат, основные нормативно-правовые акты, регулирующие вопросы

осуществления государственных закупок. Большое внимание уделяется рассмотрению правовых коллизий с другими нормативными актами, которые способствуют злоупотреблениям со стороны заказчиков, а также анализируются актуальные проблемы регулирования процедуры закупки и способы их решения.

Ключевые слова: государственные закупки, конкурсные торги, заказчики, участники, процедура закупки.

CURRENT LEGAL PROBLEMS OF PUBLIC PROCUREMENTS IN UKRAINE

Askhabov O.G.

Annotation. This research is devoted to the analysis of the legislation on public procurement in Ukraine. This paper analyzes in detail and explains concepts and categories of key regulations governing the public procurement. Much attention is paid to the analysis of legal conflicts with other regulations that contribute to abuse on the part of customers as well as current issues of regulation and procurement solutions to them.

Much attention is given in the article of the Law of Ukraine "On Public Procurement" . In particular , the paper analyzed in detail the transparency of competitive bidding , the factors that affect the openness of public procurement. This article is a direct correlation corruption component procurement of their transparency. In this context , the paper proposes measures on publication of information on public procurement , which will allow hromadkosti control the processes of public financial management .

The author analyzes in detail the qualifying criteria for participants under the Law of Ukraine "On Public Procurement" , are examples where provided training in conflict with the law and other regulations. Special attention devoted by qualifying criterion " availability finansvovoyi capacity " , and gave its recommendations not only for its improvement , and the entire procedure qualification participants. Recommendations presented by the author are intended to provide access to the evaluation of tender offers only those members who really meet the requirements of qualification and subject of purchase.

Keywords: public procurement, competitive bidding, customers, members, the procedure of procurement.